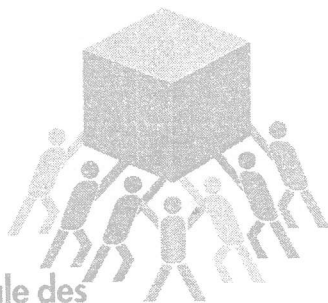

2012
Année
Internationale des

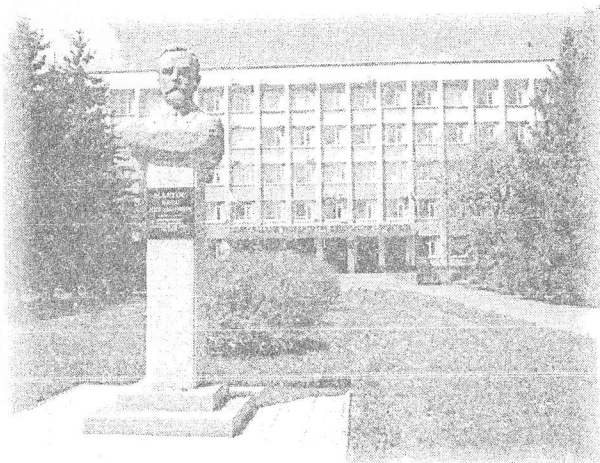

Coopératives

МІЖНАРОДНИЙ КООПЕРАТИВНИЙ РУХ: ГЕНЕЗИС ТА ТЕНДЕНЦІЇ СУЧАСНОГО РОЗВИТКУ

**Матеріали Міжнародної
науково-практичної конференції**

**16—17 лютого
2012 року**

**ПУЕТ
2012**

Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України
Центральна спілка споживчих товариств України
Вищий навчальний заклад УКООПСІЛКИ
«ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ»
(ПУЕТ)

Полтавський регіональний центр досліджень і сприяння
розвитку кооперації

Кафедра грошового обігу і кредиту

Кафедра міжнародної економіки

МІЖНАРОДНИЙ КООПЕРАТИВНИЙ РУХ: ГЕНЕЗИС ТА ТЕНДЕНЦІЇ СУЧАСНОГО РОЗВИТКУ

Матеріали Міжнародної
науково-практичної конференції
16—17 лютого 2012 року

ПОЛТАВА
ПУЕТ
2012

УДК 334.73:339.9

ББК 65.208

М58

Розповсюдження та тиражування без
офіційного дозволу ПУЕТ заборонено

Редакційна колегія:

О. О. Нестуля, д.і.н., професор, ректор ВНЗ Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі»;

В. В. Гончаренко, д.е.н., професор кафедри міжнародної економіки ВНЗ Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі»;

А. О. Пантелеймоненко, д.е.н., професор, завідувач кафедри грошового обігу і кредиту ВНЗ Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі»;

О. В. Шкуруній, д.е.н., професор, завідувач кафедри міжнародної економіки ВНЗ Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі»;

М. В. Аліман, к.е.н., доцент кафедри грошового обігу і кредиту ВНЗ Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі»;

Т. В. Овінко, к.і.н., доцент кафедри педагогіки, культурології та історії ВНЗ Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі»

Міжнародний кооперативний рух: генезис та тенденції
М58 сучасного розвитку: матеріали Міжнародної науково-
практичної конференції, 16–17 лютого 2012 р. – Полтава:
ПУЕТ, 2012. – 378 с.

ISBN 978-966-184-153-5

У матеріалах Міжнародної науково-практичної конференції розглянуті актуальні проблеми теорії, історії та практики міжнародного кооперативного руху.

Наукові дослідження авторів спрямовані на узагальнення та всебічний аналіз українського й зарубіжного досвіду функціонування кооперативних організацій, із подальшим використанням його в сучасній практиці кооперативів і їх об'єднань. Особливий акцент зроблено на ролі кооперації та кооперативної освіти в суспільстві XXI ст.

УДК 334.73:339.9

ББК 65.208

Матеріали друкуються мовами оригіналів: українською, російською, англійською та французькою.

За виклад, зміст і достовірність матеріалів відповідають автори.

© Вищий навчальний заклад Укоопспілки
«Полтавський університет економіки і
торгівлі», 2012

ISBN 978-966-184-153-5

законодавством, яке не розглядає фермерські об'єднання як загрозу конкуренції.

Сільськогосподарські кооперативні структури нового формату, займаючи значний сектор агробізнесу, створюють серйозну конкуренцію приватним компаніям і врівноважують позиції фермерів та представників великого торгового, промислового і фінансового капіталу, в т. ч. трансконтинентального, на ринках сільськогосподарської продукції, продовольства, засобів виробництва і послуг.

Література

1. Marketing Operation Of Dairy Cooperatives, 2002 / RBS Research Report 201, United States Department of Agriculture. – Washington, 2004.

ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИЙ КАПІТАЛ ЯК ЧИННИК ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ СПОЖИВЧОЇ КООПЕРАЦІЇ УКРАЇНИ

О. В. Шкурупій, д.е.н., професор, завідувач кафедри міжнародної економіки;

*В. А. Свічкарь, ст. викладач кафедри міжнародної економіки
ВНЗ Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі»*

Побудова суспільства, заснованого на знаннях є визначальним напрямом, за яким має розвиватись Україна. Це вимагає створення якісно нових підходів до організації процесів управління економікою країни, домінантою яких є управління інтелектуальним капіталом. Використання інтелектуального капіталу, яке веде до підвищення рівня конкурентоспроможності національної економіки та підвищення ефективності її функціонування, все ширше досліджується вітчизняною економічною наукою. Впровадження сучасних інноваційних технологій в повсякденну господарську практику вимагає розширення кола знань про економічну сутність інтелектуального капіталу, його структуру, особливості формування, розвитку та використання, а також про інструменти та методи управління ним.

Дослідження аспектів формування, накопичення, ефективного використання та відтворення інтелектуального капіталу набувають важливого значення в умовах ринкової економіки, особливо з огляду на глобальні руйнівні кризові явища, що істотно впливають на сучасний стан господарських процесів. За

цих умов інтелектуальний капітал розглядається як визначальний чинник підвищення рівня конкурентоспроможності економіки України та стабілізації її господарсько-фінансового стану, а також забезпечення економічного зростання в майбутньому.

У наукових публікаціях до теперішнього часу проаналізовані та належним чином висвітлені складові управління інтелектуальним капіталом. Проте цілісний підхід, який відображає процес управління інтелектуальним капіталом, як складову загального механізму управління системою підприємств, інтегрованих в межах окремих галузей або в межах певної багатогалузевої системи (зокрема системи споживчої кооперації України), представлений у сучасних наукових дослідженнях недостатньо. Крім цього, необхідно зазначити, що увага науковців і практиків переважно зосереджена на дослідженні процесів управління в галузях високотехнологічного сектору національної економіки, де інтелектуальний капітал є не тільки фактором виробництва, але й результатом діяльності підприємств зазначеного сектору. Зважаючи на те, що в системі споживчої кооперації України існує виразна специфіка, яка полягає в тому, що об'єкти інтелектуальної власності майже в повному обсязі притягуються ззовні, а людський капітал, навпаки, майже повністю продукується в межах системи, поглибленні дослідження з огляду на їх науково-практичну цінність є актуальними.

Ціннісний статус працівника визначає передумови досягнення господарюючою системою її економічних інтересів. Чим вищим є статус працівника з погляду досконалості реалізації такою системою бізнес-процесів, тим більшою є імовірність їх ефективності. Обов'язковою умовою при цьому стає управління, адекватне вимогам ринкових відносин. Цінність працівника для підприємств, організацій, господарюючої системи в цілому зумовлена наявністю добре сформованого людського капіталу та належної реалізації функцій управління ним. Людський капітал є однією з основних передумов зростання масштабів господарської діяльності та забезпечення прибутковості споживчої кооперації. Саме високий професійний рівень працівників дозволяє забезпечувати беззбиткову діяльність основних галузей господарської системи та всіх обспоживілок України, що входять до неї.

З метою визначення залежності між людським капіталом споживчої кооперації та отриманим Укоопспількою прибутком, на основі даних за 2007–2010 роки, нами були розраховані коефіцієнти парної кореляції. Коефіцієнти кореляції між значенням вартості прибутку та середньорічною чисельністю працівників з вищою освітою в організаціях та на підприємствах споживчої кооперації України, свідчить про наявність прямого зв'язку між цими показниками. Згідно з розрахованими показниками, збільшення чисельності працівників з вищою освітою на одну особу призводить до збільшення обсягу прибутку на 872,6 грн.

Аналіз взаємозв'язку між показниками рентабельності господарської діяльності системи споживчої кооперації та показниками питомої ваги працівників з вищою освітою в загальній чисельності працівників системи в 2007–2010 роках, доводить наявність прямого зв'язку. Збільшення частки працівників з вищою освітою на 1 %, призводить до підвищення рівня рентабельності товарообороту на 1,298 процентні пункти. Досить велика норма приросту (29,8 %) переконливо свідчить про виправданість системних управлінських заходів, оскільки інтелектуальний капітал є значущим чинником збільшення прибутковості в системі споживчої кооперації України.

Враховуючи важливість управління інтелектуальним капіталом суттєвого значення набуває вартісна оцінка людського капіталу. Розрахунок загальної вартості людського капіталу, що використовується в системі споживчої кооперації, здійснюється за методикою визначення реноваційної (відновлювальної) вартості [1, с. 256]:

$$ЛК = Ч1 \cdot В1 + Ч2 \cdot В2 + Ч1 \cdot СЗП \cdot СС + Ч2 \cdot СЗП \cdot СС,$$

де ЛК – вартість людського капіталу;

Ч1 – чисельність працівників з повною вищою освітою;

В1 – вартість підготовки спеціалістів в вищих навчальних закладах III та IV рівня акредитації;

Ч2 – чисельність працівників з неповною вищою освітою;

В2 – вартість підготовки спеціалістів в вищих навчальних закладах I та II рівня акредитації;

СЗП – річний розмір середньої заробітної плати;

СС – середній стаж працівників з вищою освітою.

Таким чином вартість людського капіталу визначається як витрати на підготовку спеціалістів у вищих навчальних закладах та «вартість досвіду», тобто обсяг заробітної плати фахівців, яку вони отримали в процесі здійснення своїх виробничих функцій. Повертаючись до обчислення вартості людського капіталу необхідно зазначити, що в цілому по системі споживчої кооперації України цей показник, дає значення порядку 10 млрд грн, у той час як загальний обсяг власного капіталу в системі дорівнює 3 млрд грн.

Аналіз кореляційної залежності між сумою прибутку та вартістю інтелектуальних активів між вартістю інтелектуальних активів, часткою інтелектуальних активів та рівнем рентабельності сукупних активів, в обох випадках показав наявність лінійного зв'язку між показниками. Таким чином, збільшення вартості інтелектуальних активів на 1 000 грн призводить до отримання прибутку в 1 143 грн 20 коп., збільшення частки інтелектуальних активів на 1 % зумовлює збільшення рівня рентабельності на 15,7 %.

Дослідження довели, що обидві складові (людський капітал та інтелектуальні активи) є впливовими чинниками економічної стабільності системи, що виявляється через прямий вплив на утворення прибутку та зростання рентабельності активів.

Література

1. Stuart T. A. Intellectual Capital: The New Wealth of Organizations / T. A. Stuart. – N. Y. – London : Doubleday / Currency, 1998. – 288 p.

РОЗВИТОК ЛЮДСЬКОГО КАПІТАЛУ ЯК ФАКТОР ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ СПОЖИВЧОЇ КООПЕРАЦІЇ

Л. С. Франко, аспірант кафедри міжнародної економіки
ВНЗ Укоопспільки «Полтавський університет економіки і торгівлі»

У наш час для багатьох розвинених країн світу характерний перехід до нового типу суспільства – постіндустріального. Цей перехід зумовлений тенденціями, які характеризують підвищення ролі знань, інновацій, наукових досягнень у розвитку людської цивілізації.

<i>Микитюк В. М., Швець Т. В., Яцкова А. Д.</i> Особливості формування кадрового потенціалу в молочарських кооперативах	280
<i>Рижик І. О.</i> Розвиток кооперативних молочних ферм на прикладі досвіду фермерських господарств Європи.....	284
<i>Самойленко Т. В.</i> Маркетингові кооперативи зернового напрямку: досвід США	287
<i>Уколов О. И.</i> Формирование социальной базы сельскохозяйственных потребительских кооперативов	290

РОЗВИТОК ЖИЛОВОЇ ТА СЕКЦІЯ 6 ІНШИХ ВИДІВ КООПЕРАЦІЇ У СФЕРІ ПОСЛУГ

<i>Özkan, Alper.</i> A proposal for an integrated real estate system in Turkey with reference to «The mystery of capital»	295
<i>Литвин О. Ю.</i> Роль органів місцевого самоврядування в успішному функціонуванні об'єднань співвласників багатоквартирних будинків та житлово-будівельних кооперативів	298
✓ <i>Білоброва Т. О.</i> Розвиток орендної кооперації як спосіб вирішення житлових проблем в Україні	302
<i>Тимошенко І. В.</i> Про кооперативні організації сфери послуг	306
<i>Горбатько О. О.</i> Німецький досвід організації роботи ІТ-кооперативів	309

СЕКЦІЯ 7 КООПЕРАЦІЯ І РОЗВИТОК СУСПІЛЬСТВА

<i>Молдаван М. В.</i> Кооперативи в умовах викликів глобалізаційних процесів	313
<i>Шкуруній О. В., Свічкарь В. А.</i> Інтелектуальний капітал як чинник економічного розвитку споживчої кооперації України.....	318